Minnesanteckningar Ordföranderådet

20 mars 2026

Symbolförklaring					
För att tydliggöra kopplingarna till Värmlandsstrategins insatsområden använder vi dessa symboler.					
Förbättra livsvillkoren		Utveckla attraktiva platser		Perspektiv	
Höja kompetensen		Stärka konkurrenskraften		Förändringsnyckel	

Gemensam regional målbild för Värmlands energiförsörjning

Bakgrund

Värmland är en stark industriregion där energikrävande skogs- och stålindustrier och en omfattande verkstadsindustri spelar en avgörande roll för sysselsättningen. När industrin och transportsektorn nu ställer om till fossilfrihet är elektrifiering en avgörande lösning och efterfrågan på el ökar. Omställningen drivs både av globala klimatmål och av att kunder och marknader efterfrågar produkter med låg klimatpåverkan. Sveriges konkurrenskraft och välfärd bygger på tillgång till fossilfri energi, inte minst elenergi, till konkurrenskraftiga priser. Många värmländska företag har redan beslutat när de ska vara fossilfria och vilken teknik de ska använda. Lösningarna innebär ofta ökad elanvändning, vilket innebär att elen måste finnas tillgänglig i tid. Annars riskerar investeringar och arbetstillfällen att förloras.

De närmaste åren väntar därför ett kraftigt ökande elbehov, till stor del drivet av näringslivets omställning och behovet av stabil och förutsägbar el. Utmaningen är att efterfrågan på el och effekt bedöms öka snabbare än tillgången, samtidigt som dagens stamnät begränsar både uttag och inmatning. För att kunna möta samhällets ökade elbehov och samtidigt säkerställa god försörjningstrygghet krävs en omfattande utbyggnad av elproduktionskapacitet, elnät och lagringsmöjligheter samt förbättrade möjligheter för flexibilitet. Värmlands självförsörjningsgrad har de senaste åren legat mellan två tredjedelar och tre fjärdedelar, vilket innebär att länet årligen behöver ”importera” mellan 25 och 33 procent av den el som används.

El blir därmed den centrala energibäraren i Värmlands framtida energisystem, både för tunga industriella processer och för transporter. Sverige har redan en nästan helt fossilfri elproduktion och relativt låga elpriser jämfört med övriga Europa, vilket ger Sverige och Värmland ett bra utgångsläge. Men för att behålla och utveckla industrin krävs att elproduktionen och elnäten byggs ut i takt med behoven. Det handlar om att säkra tillgång till el och effekt till industrin, möjliggöra satsningar i befintlig industri och nya etableringar och undvika flaskhalsar som kan bromsa utvecklingen. Tillgången till el är en förutsättning för att Värmland ska fortsätta vara en stark och framtidsinriktad industriregion.

Energi är avgörande för Värmlands utveckling

Det handlar i grunden om de värmländska jobben. Energifrågorna är tätt sammanflätade med hela samhällsutvecklingen, och därför måste vi ta utmaningarna på största allvar. Ledtiderna är långa, vilket gör att vi behöver agera nu – med proaktiv planering och samordnade insatser på alla nivåer i samhället.

Tillgången till eleffekt är en avgörande förutsättning för att behålla både Sveriges och EU:s konkurrenskraft. Energipolitik är i praktiken industripolitik: om vi ska möta industrins behov av utveckling och omställning måste energifrågorna stå i centrum. På samma sätt är energiplanering en viktig del i samhällsplaneringen, eftersom all energiproduktion och distribution sker någonstans i en kommun och därför kräver genomtänkta lokala beslut om var den ska äga rum.

Allt detta sker dessutom mot bakgrund av ett förändrat geopolitiskt läge och ett växande behov av beredskap. Kriget i Ukraina visar hur energianläggningar kan bli direkta mål, samtidigt som Europa strävar efter att minska beroendet av länder som inte delar våra värderingar eller vår syn på framtiden. Sammantaget gör detta energifrågorna till en av de mest avgörande framtidsfrågorna för Värmland.

Det är en utmaning att energifrågor ofta reduceras till något tekniskt eller ekonomiskt, när de i själva verket i hög grad handlar om sociala frågor – inte minst om tillit. För att kunna fatta långsiktiga beslut krävs att människor känner förtroende för processen, för aktörerna och för att förändringen faktiskt leder till något bättre. Därför är det viktigt att samla Värmland kring en gemensam målbild och en gemensam riktning, så att kommuner, företag, myndigheter och invånare arbetar mot samma framtidsbild.

När vi delar en tydlig målbild blir det också lättare att förstå varför vissa beslut behöver fattas och varför vissa investeringar är nödvändiga.

Samtidigt måste vi våga ställa oss frågan vad som händer om vi inte agerar. Konsekvenserna av att stå stilla kan bli betydande: företag kan välja att etablera sig någon annanstans, befintliga verksamheter kan få svårt att växa, och viktiga arbetstillfällen riskerar att försvinna. Det handlar alltså inte bara om energisystemets funktion, utan om Värmlands långsiktiga utveckling, attraktionskraft och framtida möjligheter. Genom att ta energifrågorna på allvar – och göra det tillsammans – stärker vi både regionens robusthet och dess konkurrenskraft.

Mot ett gemensamt energimål för Värmland

Under det senaste året har en omfattande process pågått för att formulera en gemensam regional målbild för Värmlands energiförsörjning.

Olika målformuleringar har testats, diskuterats och förfinats i dialog med en bred krets av aktörer. En viktig milstolpe var energikonferensen i november 2025, där en bred diskussion om möjliga mål för Värmland fördes. Utifrån det underlaget har arbetsgruppen (bestående av representanter för kommunerna, regionen och länsstyrelsen) därefter smalnat av alternativen och fortsatt dialogen med olika grupperingar under vintern och våren 2026.

Arbetet har skett i många forum – bland annat Direktörsberedningen, Ordföranderådet, Värmlandsrådet, samarbetsforumet Elkraft Värmland, arbetsmötet inom Värmlandsstrategin och samhällsplanerarnätverket. Varje dialog har bidragit med värdefulla perspektiv som successivt format målens utformning.

Arbetsgruppen har haft som ambition att identifiera olika nivåer av målsättning – olika ”ambitionsnivåer” – som politiken sedan får ta ställning till.

Förslag på processen framåt

Dessa nivåer kan ses som en *alltmer spänd båge*: varje steg uppåt bygger vidare på det föregående.

Den högsta ambitionsnivån, att utvecklas till en beredskapsregion, inkluderar därför samtliga tidigare steg. Ambitionsnivåerna ställer olika krav på länets aktörer när det gäller hur vi behöver arbeta proaktivt med planering och samverkan över geografiska och organisatoriska gränser.

Förslag till Ordföranderådets ställningstagande

1. Ordföranderådet ställer sig positiv till målbilden att Värmland senast år 2040 har ett robust, flexibelt och hållbart energisystem enligt *ett* av följande alternativ enligt modellen med en *alltmer spänd båge*:

a) Första ambitionsnivån; säkra och bevara befintliga arbetstillfällen, eller

b) Andra ambitionsnivån; säkra och bevara befintliga arbetstillfällen och möjliggöra för nyetableringar, eller
c) Tredje ambitionsnivån; säkra och bevara befintliga arbetstillfällen, möjliggöra för nyetableringar och utvecklas för att bli en beredskapsregion

2.Ordföranderådet uppdrar till Direktörsberedningen att fortsätta den påbörjade processen och konkretisera målbilden (enligt vald ambitionsnivå), genom att förtydliga och kvantifiera vad som krävs för att nå den. En fortsatt process för konkretisering av målbilden kan bidra med ökad förståelse för vilken energiplanering och vilka åtgärder som behövs på lokal nivå för att regionala och nationella energimål ska kunna nås.

3.Arbetet ska delredovisas till Ordföranderådet under hösten 2026

Ordföranderådet ställer sig bakom ställningstagande med den tredje ambitionsnivån. Direktörsberedningen får i uppdrag av Ordföranderådet att fortsätta den påbörjade processen och konkretisera målbilden efter vald ambitionsnivå nr 3, genom att förtydliga och kvantifiera vad som krävs för att nå den, arbetet delredovisas till Ordföranderådet under hösten 2026.

Anteckningar skrivna av
Johanna Berglind De Backer

Justeras av
Åsa Johansson, ordförande
Hanna Andersson, vice ordförande

Deltagarlista

Arvika kommun	Peter Söderström
Eda kommun	Johan Örnberg Hanna Andersson
Filipstads kommun	Hannes Fellsman -
Forshaga kommun	Marian Gustavsson Annette Borneland
Grums kommun	Malin Hagström Erica Andrén
Hagfors kommun	Boo Westlund Richard Bjöörn
Hammarö kommun	Solweig Gard Caroline Depui
Karlstads kommun	Linda Larsson Ulrika Jansson
Kils kommun	Anders Johansson
Kristinehamns kommun	Lars Nilsson Ann-Sofie Vennerstrand
Munkfors kommun	Mathias Lindqvist
Region Värmland	Daniel Schützer Åsa Johansson Sofia Magnusson Eleonore Åkerlund
Storfors kommun	Eva-Lotta Härdig Eriksson Johan Rosqvist

Sunne kommun	- Markus Jonsson
Säffle kommun	Markus Bäckström Mattias Anglemark
Torsby kommun	Peter Jonsson Anders Björck Thomas Stjerndorff
Årjängs kommun	- -

I tjänsten

Kommundirektörsnätverket	Robert Gustafson
Region Värmland	Ingrid Strengsdal Johanna Berglind De Backer Jenny Höög Kajsa Carlsson Stefan Ivarsson Sofia Nibblén Berndtsson Daniel Ekström Lotta Carlborg Malin Vikner Rebecka Jourqera Hallén
Länsstyrelsen Värmland	Jörgen Persson Maria Jepson